

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Vroegmoderne tijd

2 maximumscore 3

Voorbeeld van een juist antwoord is:

- Uit de beschrijving blijkt dat de Portugese ontdekkingsreizigers erachter komen dat ze niet voldoende weten van de gewoontes van de (hoogstaande) cultuur in India / dat ze niet voldoende op de hoogte zijn van de rijkdom van andere culturen (waardoor hun wereldbeeld verandert), 1
- omdat ze (een van de volgende): 1
 - eerst de huisbediende/wali ervan in kennis moeten stellen (als ze iets aan de koning willen brengen).
 - te horen krijgen dat zelfs arme handelaren niet zulke armoedige geschenken zouden aanbieden.
 - te horen krijgen dat de koning alleen goud als geschenk zal accepteren.
- Je vindt dat de bron betrouwbare informatie bevat omdat Velho de gebeurtenis beschrijft in een reisverslag dat hij voor zichzelf bijhoudt (zodat hij geen reden heeft om onwaarheden te beschrijven) / omdat Velho ook zaken opneemt die geen gunstig beeld schetsen van de Portugezen / omdat Velho een beschrijving geeft van een gebeurtenis waarvan hij zelf getuige is. 1

Opmerking

Alleen als in het antwoord bij de eerste deelvraag op juiste wijze wordt uitgelegd dat de beschrijving aantoont dat de reis bijdraagt aan het veranderen van het wereldbeeld, wordt 1 scorepunt toegekend aan een daarbij passende verwijzing naar de bron.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

3 maximumscore 4

Voorbeeld van een juist antwoord is:

bij 1:

- De schutters moeten hun stad beschermen tegen (de dreiging van) de Spaanse troepen (of een juiste omschrijving hiervan). 1
- zodat de schutterijen zich na 1580 met de door Bontemantel genoemde wapens laten afbeelden. 1

bij 2:

- Ook hebben burgers voldoende geld / interesse voor kunst, 1
- wat verklaart dat Bontemantel beschrijft dat de meeste afgebeelde schutters geen officier zijn / dat de leden van de schutterijen zelf betalen voor de schilderijen / dat de schilderijen door de belangrijkste meesters (schilders) worden gemaakt. 1

Opmerking

Alleen als het antwoord een juist argument bevat voor (bij de eerste deelvraag) de invloed van het conflict in de Nederlanden en (bij de tweede deelvraag) de invloed van de culturele en economische bloei van de Republiek op het schilderen van schuttersstukken, wordt telkens 1 scorepunt toegekend aan een daarbij passende verwijzing naar de bron.

4 maximumscore 2

Kern van een juist antwoord is:

bij 1:

- Stevin sloot aan bij 'het begin van wetenschappelijke belangstelling'/'de wetenschappelijke revolutie' omdat hij zelf experimenten/onderzoek deed. 1

bij 2:

- Stevin sloot niet aan bij de 'heroriëntatie op de klassieke oudheid' omdat hij specifiek de Nederlandse taal geschikt vond voor kennisoverdracht / zijn lessen niet gaf in het Latijn/Grieks. 1

Opmerking

Als het antwoord op een deelvraag alleen een kenmerkend aspect bevat zonder uitleg, wordt geen scorepunt toegekend.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

5 maximumscore 3

Voorbeeld van een juist antwoord is:

- Uit de tekst onder het portret blijkt dat de Engelsen de inheemse vorst erkennen als keizer/prins / dat de relatie tussen de inheemse bevolking en de Engelsen goed is / dat de Engelsen nog gebruikmaken van de inheemse naam van Virginia (wat past bij de beginfase van de Engelse aanwezigheid). 1
- Met dit portret laat de Virginia Company zien dat de inheemse bevolking beschaafd/niet angstaanjagend is / dat het leven in de kolonie lucratief is (zodat nieuwe kolonisten geïnteresseerd raken), 1
- door (een van de volgende): 1
 - te vermelden dat Mataoka met een Engelsman is getrouwd.
 - te vermelden dat Mataoka gedoopt is in het christelijk geloof.
 - Mataoka af te beelden met rijke / Engelse kleding.

Opmerkingen

- Als in het antwoord bij de eerste deelvraag wordt ingegaan op het jaartal 1616, wordt geen scorepunt toegekend (omdat dit gegeven niet in de tekst onder het portret staat).
- Alleen als bij de tweede deelvraag het antwoord een juiste uitleg bevat waardoor het portret nieuwe kolonisten kan interesseren, wordt 1 scorepunt toegekend aan een daarbij passende verwijzing naar de bron.

6 maximumscore 3

Voorbeeld van een juist antwoord is:

- De kolonisten verzetten zich met het argument dat ze geen belasting wilden betalen omdat zij geen (politieke) vertegenwoordiging hadden (in Groot-Brittannië) / met het argument 'no taxation without representation'. 1
- Het Britse bestuur kwam onder druk te staan door boycotten omdat hiermee de Britse economie werd getroffen / omdat door acties zoals deze mogelijk andere kolonisten geïnspireerd zouden raken om ook te protesteren tegen het Britse bestuur. 1
- Penelope Barker vond dat ook vrouwen/mensen het recht hadden te protesteren/zich te verzetten tegen het beleid van de koning (wat past bij het idee dat bepaalde rechten aangeboren/onvervreemdbaar zijn). 1

Opmerking

Als in het antwoord bij de derde deelvraag alleen een natuurlijk recht wordt genoemd zonder uitleg, wordt geen scorepunt toegekend.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

7 maximumscore 4

Voorbeeld van een juist antwoord is:

- Het beleid past bij verlicht denken omdat Catharina de Grote zich wil inzetten voor het welzijn van haar volk / uitgaat van rationeel optimisme, 1
- omdat uit de brief blijkt dat Catharina de Grote (een van de volgende): 1
 - wil voorkomen dat haar onderdanen ziek worden.
 - verwacht dat variolatie tot verbetering van de gezondheid van het volk zal leiden.
 - medische wetenschap wil inzetten ter bevordering van de volksgezondheid.
- Het beleid van Catharina de Grote past bij absolutisme omdat zij zonder inspraak van anderen voor het hele land een bevel uitdoet / een beslissing neemt, 1
- omdat uit de brief blijkt dat Catharina de Grote (een van de volgende): 1
 - de graaf opdraagt te zorgen voor een landelijke variolatie.
 - beveelt dat elke provinciestad woningen moet bouwen als verblijf.

Opmerking

Alleen als het antwoord een juiste uitleg bevat over dat het beleid past (bij de eerste deelvraag) bij het verlicht denken en (bij de tweede deelvraag) bij het absolutisme, wordt 1 scorepunt toegekend aan een daarbij passende verwijzing naar de bron.